Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 139 (639) ♦ Субота, 24 липня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Село і люди

ЯКИЙ САМ, ТАКА І ДОЛЯ

Щодня Ніна Іванівна вирушає на луг чи город. Односельці завжди теплою посмішкою проводжають незвичайний «кортеж». А той, хто вперше побачить його, аж прицмокує: «Ну, як у цирку!» Один водій «Волги» вмовляв жінку, щоб та продала і візка, і козла.

— Возика та ще й Тимку? — перепитала тітка Ніна, і як відрізала. — Ні за які гроші!

(Закінчення на 6-й стор.)

Фото Валерія ІНЮТІНА.

Абзац з листа

Земля має належати людям, які самовіддано люблять її і працюють не покладаючи рук. Справжній господар і в полі трудитиметься, і в своєму дворі триматиме всіляку живність. Тоді в кожного з нас буде достаток.

Григорій КОВТУН, ветеран праці.

Вахрушеве Луганської області.

Продиктовано в номер

В. Пинзеник критикує проект договору про економічний союз

Віце-прем'єр-міністр України В. Пинзеник провів прес-конференцію, під час якої піддав критиці проект договору про економічний союз між Україною, Росією та Білоруссю. На його думку, переважна більшість пунктів проекту суперечать інтересам України. Зокрема пункт, в якому пропонується запровадити режим вільної торгівлі передбачає можливість введення в односторонньому порядку адміністративних обмежень на експорт продукції, експортного мита і в той же час не передбачається жодних обмежень на імпорт. Україні це однозначно невигідно, оскільки вона має негативний платіжний баланс із Росією. Діаметрально протилежним також на думку В. Пинзеника є інтерес України і Росії у зовнішньополітичній діяльності. Не зрозуміло, чим керувалися автори проекту, пропонуючи пункт про погодження емісійної, бюджетної та валютної політики. Що ж до пропозиції про узгодження національних законодавчих актів з економічних питань, то її виконання було б рівнозначне поновленню ситуації, що існувала за часів СРСР.

А віце-прем'єр-міністр В. Ландик підтримує

21 липня на першому громадському обговоренні проекту договору про створення економічного союзу керівники найбільших підприємств України висловилися за його підписання. На їх думку, договір не порушить суверенітету України і не призведе до створення чергового Союзу. Віце-прем'єр-міністр В.Ландик, який брав участь в обговоренні, заявив, що коли буде створено єдину митну систему, то за рахунок скасування мита ціни на товари в країні знизяться на 30-35 відсотків. Проте, зазначив він, ніхто не збирається жертвувати державною цілісністю та відміняти кордони. Очевидно, саме через таку позицію Кабінет міністрів доручив В.Ландику очолити робочу групу з підготовки проекту договору.

Ризька електричка не по кишені. Але луганська буде не гіршою

Сьогодні один новий електропоїзд Ризького заводу коштує майже півтора мільйона доларів, тож нашій державі вони, як кажуть, не по кишені. А тим часом більшість електричок на українських залізницях дихають на ладан. Все це спонукало Міністерство транспорту внести корективи до програми будівництва залізничного рухомого складу. За цією програмою об'єднання «Луганськтепловоз» вже у наступному році має виготовити дослідний зразок чотиривагонного дизель- поїзда, а до 1995 року —електропоїзда.

В Америці задоволені

«Ми щиро вітаємо той факт, що Білорусь стала першою з нових незалежних держав, яка виконала свої зобов'язання згідно з Лісабонським протоколом, ратифікувала СТАРТ-1 та приєдналася до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї». Таку заяву зробив Президент США Б.Клінтон на зустрічі у Білому домі з главою білоруського парламенту. С. Шушкевич перебуває в Америці з офіційним візитом. Також стало відомо, що між Білоруссю та Сполученими Штатами підписано три документи. Згідно з ними Америка сприятиме цій колишній радянській республіці у демонтажі ядерного потенціалу, розташованого на її території. Зокрема, передбачено виділити кошти на транспортування ядерної зброї до Росії, а також на очищення об'єктів, які використовувалися стратегічними ракетними військами.

Пленер пам'яті Міхая Мункачі

Художник з Мукачевого Петро Фелдеші добре знаний у мистецьких колах як організатор різних пленерів. Зокрема, за власні кошти він провів перший пленер у 1990 році, запросивши на мальовничє Закарпаття майстрів пензля з шести країн. Наступного року художника-ентузіаста підтримали спонсори, і на черговий пленер приїхали посланці вже 11 держав. Кожен з них на згадку про перебування в самобутньому краї залишив свій твір для новоствореної «Галереї Мункачі».

Міхай Мункачі — всесвітньовідомий живописець кінця XIX століття, уродженець Мукачевого. Наступного року під егідою ЮНЕСКО відзначатиметься 150-річчя з дня його народження. Саме цій події вирішив присвятити міжнародний пленер Петро Фелдеші. На участь у ньому вже дали згоду понад 50 митців з 17 країн світу. Пленер проходитиме у вересні-жовтні цього року на Закарпатті.

Севастополь і ЧФ відзначають День ВМФ Росії

Урочистим вечором в Будинку офіцерів флоту розпочалося 23 липня святкування в Севастополі і на ЧФ Дня ВМФ Росії. 25 липня відбудеться парад кораблів у Севастопольській бухті — водноспортивне свято.

Як повідомили нашому кореспонденту у прес-центрі ЧФ, Військово-Морські Сили України у святкуванні Дня ВМФ Росії участі не братимуть. Про участь у святкуванні віце-президента РФ Олександра Руцького, прес-центр заявив: «Виключено. Ми щойно (23 липня) зв'язувалися з Москвою. Руцькой у Севастополь зараз не прийде».

Вони йшли на схід

На Донеччині розпочала роботу створена розпорядженням представника Президента комісія по уточненню місць поховань італійських солдатів, які загинули тут в роки другої світової війни.

До складу комісії увійшли представники влади, працівники військкоматів, науковці, активісти обласного штабу «Пошук».

Репліка

Першокурсники УКМА знаються на економіці краще, ніж кандидати економічних наук

Такого висновку можна дійти, проаналізувавши результати тестування з економіки (американський стандарт Graduate Record Examination), що його було використано для фахового відбору до Центру перспективних економічних досліджень. Цей тест головно виявляє широту знань у галузі економічної теорії і складений так, що для відмінної оцінки потрібно правильно відповісти приблизно на 2/3 питань. Проводилося тестування на базі університету «Києво-Могилянська Академія». Разом із студентами УКМА у тестуванні взяли участь 8 студентів з останніх курсів економічних вузів Києва та 5 кандидатів економічних наук. І результат виявився більш ніж несподіваний — студенти УКМА показали кращі результати, ніж дипломовані спеціалісти. Може, цей факт якоюсь мірою і пояснює, чому економіка України ніяк не подолає економічної кризи, — не дозволяє слабка фахова підготовка наших економістів.

У той же час серед студентів першого курсу УКМА виявилося 11 чоловік, що пройшли до наступного етапу. Тож надалі кандидатів до Центру перспективних економічних досліджень шукали лише серед студентів УКМА. В.Носов, А.Грисюк та В.Дзьоба зуміли подолати і другий, ускладнений етап. Можливо, варто запам'ятати їхні імена, щоб надалі залучити до серйозної роботи.

Олександр МОВШУК.

ІНТЕРВ'Ю УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННЮ

Представники Президента на місцях мають разом працювати з Радами народних депутатів і їх виконавчими органами. При цьому не повинно бути ні старших, ні молодших, сказав Президент України Леонід Кравчук 22 липня в інтерв'ю Українському телебаченню. Зараз навколо цього питання йдуть дискусії, а подекуди й розпалюються пристрасті.

На думку Президента, в ході дискусій будуть викристалізовуватися кращі форми роботи. Сподіватися на те, що трохи більше ніж за рік можна створити ідеальну форму влади — справа нереальна. Тим більше в такий складний час переходу від однієї системи державного устрою до іншої. Зараз прийнято рішення про те, що і уряд має безпосереднє відношення щодо керівництва представниками Президента і адміністрацією на місцях. Уряд також може вносити пропозиції щодо призначення чи звільнення представника Президента.

Треба зробити так, щоб рішення, які приймають Президент, Верховна Рада, уряд, втілювалися у життя. Представник Президента несе персональну відповідальність перед державою, перед народом, перед своїм регіоном за виконання Конституції, законів, постанов уряду, указів тощо.

На думку Президента, суперечностей між адміністрацією і Радами зараз немає. Є суперечності і незлагода між деякими головами Рад і представниками Президента. Але до цих пір ще не було жодного випадку, коли б Рада народних депутатів району чи області винесла недовіру представнику Президента. А, як відомо, відповідно до Закону про представника Президента, це може бути зроблене. Позиція голови не є позицією самої Ради. Як і позиція представника Президента не уособлює в собі позицію всієї державної адміністрації. Є особисті точки зору, а є колективні органи, які можуть вирішувати питання на підставі закону.

Леонід Кравчук наголосив: якщо будуть відповідні рішення, або буде аналіз, що представник Президента порушує Конституцію, закони, допускає суб'єктивізм, зловживання, то він буде з роботи звільнений. Це однозначно. Разом з тим, звертаючись до голів Рад, до народних депутатів, Президент відзначив, що сьогодні нам, власне, ділити нема чого. Є економічна криза, з якої маємо вийти разом, є політичні проблеми, які маємо перебороти разом.

Час плине швидко. Зараз треба зібрати врожай, підготуватись до зими, подумати про людей, про тепло, енергоносії. Все це — наші спільні справи. Якщо на цьому зосередити зусилля, то не буде підстав з'ясовувати між собою стосунки — хто старший, кому належить влада, у кого більше влади, у кого менше. Все стане на свої місця, коли почнуть всі разом працювати. В цей важкий час, час напруження в економічному, політичному житті, потрібно переступити через ці дрібниці, наголосив Президент.

Віктор ДЕМИДЕНКО,
кор. Укрінформу.

КРИМ НЕМОЖЛИВИЙ БЕЗ КРИМСЬКИХ ТАТАР

21 липня ввечері на кримському телебаченні у прямому ефірі відбулася прес-конференція членів правління Меджлісу кримськотатарського народу, у зв'язку з наступним проведенням другого скликання Другого кримського Курултаю. Заступник голови Меджлісу Рефат Чубаров підкреслив, що «час владам Криму і України в цілому зрозуміти: не можна розв'язувати проблеми кримських татар без кримських татар і не можна проблеми Криму розв'язувати без усіх кримчан».

Чубаров повідомив, що жалкує у зв'язку з позицією Багрова, який виходить з того, що, мовляв, Меджліс має набути статусу громадської організації і зареєструватися, «того ніколи не станеться».

На прес-конференції було заявлено, що у зв'язку з постановою ВР РФ «Про статус м. Севастополя» Меджліс обурює дві речі: по-перше, позбавлене свідомості прийняття рішення, яке можна реалізувати тільки силою зброї, а по-друге, цинізмом, оскільки, намагаючись поділити Крим, навіть не згадали про кримськотатарський народ.

ХЕТМАНЧИК ЗДАВАТИСЯ НЕ ЗБИРАЄТЬСЯ...

і наймає адвоката, який захищав С. Хмару

Минулого місяця «Голос України» повідомляв про адміністративний арешт представника німецької поліції Леслава Хетманчика — одного з членів групи, котра займалася виявленням в Україні викрадених за кордоном іномарок. Нагадаємо, що на підставі рапортів заступника начальника УДАІ ГУВС Києва підполковника Розводовського та ще двох його підлеглих голова Старокиївського райнарсуду М. Дурицький покарав німецького підданого вісьмома добами адмінарешту за... злісну непокору працівникам міліції і нецензурне слово... А вже через два дні це рішення райнарсуді було змінено постановою голови Київського міського суду: строк адмінарешту було зменшено.

Як стало відомо редакції, Л. Хетманчик не збирається відсиджуватися в своєму гамбурзькому затишку і готується дати черговий бій. До справи підключено відомого в Україні адвоката С. Островського, котрий свого часу захищав Степана Хмару.

Ознайомившись з адмінсправою, адвокат виявив у ній понад двадцять, як на його думку, різноманітних порушень і доходить висновку, що постанови судів є помилкові і підлягають відміні.

Адвокат направив свої висновки до Верховного Суду і Генерального прокурора України. Що ж, зачекаємо і їхніх висновків.

Тим часом свою думку з приводу роботи групи з розшуку викрадених іномарок і, зокрема, діяльності в Україні Л. Хетманчика висловило на черговому брифінгу і керівництво МВС. Про це — в одному з наступних номерів газети.

Анатолій БЕНЬ.

ХОДІННЯ ПО МУКАХ

Непросто розвиваються соціально-політичні події в Україні. А в Закарпатському краї — і поготів, оскільки тут виникають свої специфічні проблеми, пов'язані, перш за все, з майбутнім проголошенням вільної економічної зони, розв'язанням етнічних проблем.

Як вони вирішуються, що робиться в області для стабілізації соціально-економічного життя? Думками про це ми попросили поділитися голову обласної Ради Д. Дорчинця.

— Відомо, Дмитре Федоровичу, що керівництво області протягом кількох років домагається надання Закарпаттю статусу вільної економічної зони та спеціальної самоврядної території. Знаю, що ви особисто чимало пооббивали порогів в різних центральних інстанціях України, щоб позитивно розв'язати це питання. Щось зрушилось з місця?

— Ще 1 грудня 1991 року на загальнообласному референдумі 78 відсотків дорослого населення Закарпаття проголосувало за самоврядність. З того часу почалося справжнє «ходіння по муках». З приводу надання області статусу вільної економічної зони на адресу Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Президента України направлено до десятка листів. Сім разів це питання розглядала обласна Рада. А скільки було усних розмов з першими керівниками держави! Після них ми нібито відчували прихильність до себе. Однак минав час, і все залишилося по-старому.

Якщо Закарпаття виберется з економічної трясовини, це піде на користь всім його сусідам і всій Україні. Наша область є тими воротами, що ведуть майже до всіх республік колишнього Союзу і європейського дому. Надання Закарпаттю статусу ВЕЗ дало б можливість вигідно інвестувати не тільки економіку області, але й зрушити з місця загальнодержавні економічні програми. Ніхто в Закарпатті не збирається замикатися кордонами зі Сходу. На території нашої області передбачається створення спільних підприємств з господарськими суб'єктами інших областей України. Зрештою, в майбутньому вся наша республіка стане вільною економічною зоною. Але ж треба починати саме з тих областей, які мають відповідне географічне чи економічне становище. Закарпаття межує з чотирма країнами, його геополітичне становище — це чудовий полігон для відпрацювання широких економічних зв'язків з Європою. Було б нерозумно не використати ідеальні умови і можливості області для інтегрування суверенної Української держави у світові економічні структури, для акумулювання і використання на території всієї держави зарубіжного передового досвіду, опробування і застосування вільного економічного підприємництва, що сприяло б постійному нарощенню економічного потенціалу нашої країни.

Вкрай важливе значення ВЕЗ має для самої області. Це дало б можливість значно збільшити кількість нових робочих місць. В умовах малоземелля (в області на одного жителя припадає всього 0,15 га землі, а в окремих селах навіть по 0,02 га) без цієї форми господарювання виробництво й економіка і надалі занепадатимуть. Нині Закарпаттю загрожує відкрите безробіття для 50 тисяч чоловік. А за створення ВЕЗ до 2000 року тут з'явилося б 144 тисячі робочих місць.

На жаль, керівництво країни діє за принципом: і сам не гам, і другому не дам. Дехто у верхах плутає вільну економічну зону при адміністративній самоврядній території з сепаратизмом. Чи справді в Закарпатті є сепаратисти? Є! Як і в будь-якій іншій області. Ходять чутки, що на Миколаївщині хочуть відновити Баштанську республіку, яка колись складалася з трьох сіл, а президент ходив босий. Але ж це не значить, що тепер миколаївців треба звинувачувати в сепаратизмі.

— Але ж відомо, що недавно відбувся Конгрес так званої Ліги націй. І на тому Конгресі затверджено уряд Підкарпатської Русі. Яка позиція щодо цього обласної Ради?

— І обласна Рада, і обласна державна адміністрація рішуче засудили дії «Общества Подкарпатских русинов», спрямовані на підрив зусиль закарпатців у розбудові демократичної Української держави. Ми впевнені, що надання області статусу спеціальної вільної економічної зони та спеціальної самоврядної території позитивно вплинуло б на соціальну і політичну стабільність в Україні і в нашому краї. Щодо опереткового уряду, то з цього приводу прийнято керівництвом обласної Ради і облдержадміністрацією спеціальну заяву, яка, до речі, 31 травня цього року була схвалена сесією обласної Ради народних депутатів. Правда, слід сказати і про те, що не всі члени згаданого «Общества» схвалюють дії частини його керівництва. Вони не уявляють Закарпаття поза Україною.

— Чи значні сили, які хочуть створити автономну республіку, відірвати Закарпаття від України?

— Ще раз нагадую, що 78 процентів закарпатців проголосували за самоврядну територію в складі України. Трудівників краю дивує, що й досі окремі політикани здійснюють нові спроби увязати позицію закарпатців щодо надання краю статусу вільної економічної зони з надуманим виходом Закарпаття із складу України, перегляном кордонів нашої держави.

Останнім часом навколо результатів обласного референдуму накручується чимало домислів, інсинуацій, перекручується їх зміст. Тому вважаю за потрібне повністю навести текст бюлетеня, затвердженого обласною Радою народних депутатів 20 листопада 1991 року. Ось він: «Чи бажаєте ви, щоб Закарпаття отримало із закріпленням у Конституції України **статусу спеціальної самоврядної** адміністративної території як суб'єкта у складі незалежної України і не входило до будь-яких інших адміністративних територіальних утворень?». Трудящі Закарпаття на це запитання відповіли позитивно. Так що ж тут не так? Хіба з цього випливає, що закарпатці хочуть відірватись від України?

Щодо екстремістів. Тих, що ратують за перегляд кордонів України, жалюгідна купка недалекоглядних невігласів. Це не позиція жителів Закарпаття. Ми постійно отримуємо субсидії, маються на увазі прямі дотації від держави в розмірі 14 мільярдів карбованців. Завозимо на 3 мільярди карбованців товару більше, ніж вивозимо. Одного тільки зерна щорічно наша держава дає понад 500 тис. тонн. Про яке відокремлення може йти мова?

— Дмитре Федоровичу, в бюлетені, зміст якого ви навели, йдеться про надання області статусу спеціальної самоврядної території. А починалася наша розмова про вільну економічну зону...

— ВЕЗ розглядається як складова самоврядної адміністративної території. 6 березня 1992 року сесія облради схвалила проект закону України «Про спеціальну самоврядну адміністративну територію Закарпаття», текст звернення до Верховної Ради України та проект Постанови Верховної Ради України з цього питання. Проект закону оперативно надіслано постійним комісіям Верховної Ради та канцелярії Президента України. Є відповідні висновки експертів-юристів республіканських наукових установ. Однак віз і нині там. Самим проектом справу з місця не зрушити. Вважаємо, що питання про самостійну самоврядну територію повинно бути зафіксовано в Конституції України окремим розділом. Це воля закарпатців, це їх мрії і їх надії. Якщо найближчим часом не будуть прийняті ці закони, люди втратять віру у парламент, уряд та Президента України.

— Чи не занадто критично ви ставитесь до керівництва центральних владних структур?

— Допекло. Важко пояснювати людям, чому до всіх пропозицій і рішень області центральні органи держави ставляться байдуже. Куди не кинь, то клин. Так, крім проголошення ВЕЗ, сталося з проханням про облаштування кордону, з переведенням в окрему структуру Ужгородського відділу залізниці, з проектом програми по розробці циолітів, поліпшенням умов господарювання в гірській зоні, збором за проляганння через область трубопроводів, електроліній тощо.

Користуючись нагодою, хотів би ще раз відповісти пану Павлюку, який використав для безпідставних звинувачень вашу газету. Щоб давати оцінку будь-яким дім, як обласної Ради, так і її голови, потрібно знати істинний стан речей, специфіку нашого краю. Писати про нас можна і потрібно. Тільки правду, а не брехню.

Закінчуючи розмову, хотів би ще раз сказати, що ми, крім обіцянок, нічого не отримали. З надією про справедливість я й хотів би завершити бесіду.

Вів інтерв'ю
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський кореспондент.

ПРО «ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ»

2 липня 1993 року Верховна Рада України схвалила «Основні напрями зовнішньої політики України». Цей документ визначає базові національні інтереси України і завдання її зовнішньої політики, містить засади, на яких реалізується зовнішньополітична діяльність нашої держави.

В документі, зокрема, зазначено, що з огляду на своє геополітичне становище, історичний досвід, культурні традиції, багаті природні ресурси, потужний економічний, науково-технічний та інтелектуальний потенціал, Україна **має всі можливості стати впливовою світовою державою, виконувати значну роль в забезпеченні політико-економічної стабільності в Європі.**

Зовнішня політика України спрямовується на виконання таких найголовніших завдань: утвердження і розвиток України як незалежної демократичної держави; забезпечення стабільності міжнародного становища України; збереження територіальної цілісності держави та недоторканності її кордонів; входження національного господарства до світової економічної системи для його повноцінного економічного розвитку, підвищення добробуту народу; захист прав та інтересів громадян України, її юридичних осіб за кордоном, створення умов для підтримання контактів із зарубіжними українцями і вихідцями з України; надання їм допомоги згідно з міжнародним правом; розпорядження у світі об[illegible]у України як надійного і передба[illegible]ого партнера.

Засади, на яких наша держава реалізує свою зовнішню політику, грунтуються на дотриманні загальновизнаних норм і принципів міжнародного права, статуту ООН, Хельсінкського Заключного акта, Паризької хартії для [illegible]ої Європи та інших документів [illegible]СЄ.

Україна здійснює **відкриту зовнішню політику** і прагне до співробітництва з усіма заінтересованими партнерами, **уникаючи залежності від окремих держав чи груп держав.**

Вона розбудовує свої двосторонні та багатосторонні відносини з іншими державами та міжнародними організаціями на основі принципів **добровільності, взаємоповаги, рівноправності, взаємовигоди, невтручання у внутрішні справи.**

Україна, наголошено в документі, не є ворогом жодної держави. Вона беззастережно засуджує війну як знаряддя національної політики, додержується принципу **незастосування сили та загрози силою** і прагне **вирішувати будь-які міжнародні спори лише мирними засобами. Ми не висуваємо жодних територіальних претензій** до своїх сусідів, так само, як і не **визнаємо жодних територіальних претензій** до себе.

Україна неухильно дотримується міжнародних стандартів **прав людини,** забезпечує **права національних меншин,** які проживають на її території, і вживає належних заходів до збереження національної самобутності зарубіжних **українців** згідно з нормами міжнародного права.

В сучасних умовах, підкреслюється в документі, **додержання прав людини не є лише внутрішньою справою окремих держав.**

Україна додержується принципу **неподільності міжнародного миру і міжнародної безпеки** і вважає, що загроза національній безпеці будь-якої держави становить загрозу загальній безпеці і миру в усьому світі. У своїй зовнішній політиці вона обстоює підхід **«безпека для себе — через безпеку для всіх».**

Наша держава керується принципом **примату права у зовнішній політиці,** визнаючи пріоритет загальновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права. Її неодмінний принцип — **сумлінне виконання всіх своїх міжнародних зобов'язань.** Належним чином ратифіковані договори Україна вважає за частину власного внутрішнього права.

У своїй зовнішній політиці Україна спирається на фундаментальні **загальнолюдські цінності і засуджує практику подвійних стандартів** у міждержавних стосунках.

Україна виступає проти присутності збройних сил інших держав на українській території, а також **проти розміщення іноземних військ на територіях інших держав** без ясно висловленої згоди цих держав, окрім випадків застосування міжнародних санкцій відповідно до Статуту ООН.

Згідно з вимогами міжнародного права, Україна **здійснює неозброєні примусові санкції** заходи у випадках міжнародних правопорушень, які завдають їй шкоду.

Україна **застосовує свої Збройні Сили** у випадках **актів збройної агресії проти неї** та будь-яких **інших збройних зазіхань на її територіальну цілісність** та недоторканність державних кордонів або **на виконання своїх міжнародних зобов'язань.**

Україна вважає себе, нарівні з усіма іншими колишніми радянськими республіками, **правонаступницею Союзу РСР** і не визнає будь-яких переваг і винятків з цього принципу для жодної з держав-правонаступниць без належним чином оформленої згоди всіх цих держав.

Головними сферами зовнішньополітичної діяльності України є розвиток двосторонніх міждержавних відносин, розширення участі в європейському регіональному співробітництві, співробітництво у рамках Співдружності незалежних держав, членство в ООН та інших універсальних міжнародних організаціях. Пріоритетними напрямами двосторонніх відносин України є активний розвиток стосунків з такими групами держав: прикордонні держави, західні держави — члени ЄС та НАТО, географічно близькі держави, країни Азії, Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Африки та Латинської Америки.

З прикордонними державами, йдеться в документі, Україна має на меті укласти повномасштабні договори про добросусідство і співробітництво, в т. ч. для остаточного підтвердження існуючих державних кордонів, створення атмосфери взаємної довіри і поваги, розбудови дружніх і взаємовигідних партнерських відносин у всіх галузях. В цьому контексті кожна прикордонна держава є стратегічним партнером України.

В «Основних напрямах зовнішньої політики України» звертається особлива увага на те, що у зв'язку з особливостями історичного розвитку і специфікою геополітичного і геоекономічного положення України домінантою двосторонніх відносин з прикордонними державами є україно-російські відносини. Для України вони є стосунками «особливого партнерства», оскільки від їхнього характеру значною мірою залежатиме доля прогресивного демократичного розвитку як України, так і Російської Федерації, стабільність у Європі і в усьому світі. Протидіючи будь-яким територіальним претензіям чи спробам втручання у свої внутрішні справи, Україна вживатиме всіх заходів для переведення стосунків з Росією в русло справжнього добросусідства, взаємоповаги і партнерства. В цьому контексті надзвичайно важливе завдання полягає в активізації діяльності, спрямованої на усвідомлення обома сторонами безперспективності і згубності курсу на конфронтацію в україно-російських відносинах.

Розбудова стосунків із **західноєвропейськими державами,** йдеться в документі, створить умови для відновлення давніх політичних, економічних, культурних, духовних зв'язків України з європейською цивілізацією, прискорення демократизації, проведення ринкових реформ та оздоровлення національної економіки. Таке співробітництво стане надійним підгрунтям для розширення участі України в європейських структурах та майбутнього інтегрування її господарства до загальноєвропейського світового економічного простору. В цьому контексті особливе значення для України мають відносини із Сполученими Штатами Америки.

Географічно близькі держави разом з деякими прикордонними країнами є своєрідним мостом між Україною і заходом Європи. Україна розвиватиме з ними повномасштабні дружні відносини. Таке співробітництво розширюватиме смугу стабільності і миру навколо України, сприятиме її утвердженню як впливової європейської держави, торуватиме шляхи до широких політичних, економічних, культурних, наукових, гуманітарних стосунків з Центральною, Північно-Східною і Південно-Східною Європою. Розгалужені і стабільні стосунки України з географічно близькими державами є необхідною умовою повноцінного інтегрування України у сім'ю європейських народів, її активної участі в регіональному і субрегіональному співробітництві.

В документі зазначено, що Україна розвиватиме двосторонні відносини з азіатськими, африканськими, латиноамериканськими державами, а також країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

Окреслюючи основні напрями регіонального співробітництва України в Європі, документ перераховує такі пріоритети в цій галузі: діяльність у рамках Наради з безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ), участь в Раді Північноатлантичного співробітництва та Північноатлантичній асамблеї, розвиток контактів з Радою Європи та іншими європейськими структурами.

Україна розвиватиме свою зовнішньополітичну активність і на **субрегіональних напрямках,** зокрема, у Чорноморському економічному співробітництві та Дунайській комісії, налагоджуватиме широкі контакти на Середземноморському напрямку, дотримуватиметься курсу на співробітництво в рамках Центральноєвропейської ініціативи, прагнутиме підтримувати тісні контакти з Вишеградською групою, Північною Радою та Радою держав Балтійського моря, розвиватиме співробітництво у межах Карпатського єврорегіону.

В документі підкреслюється, що перспективною метою української зовнішньої політики є **членство України у Європейських Співтовариствах,** а також інших західноєвропейських або загальноєвропейських структурах.

Україна, як одна із засновниць Співдружності незалежних держав, розвиває співробітництво з її державами-учасницями відповідно до положень Угоди про Співдружність незалежних держав із Застереженнями до неї, зробленими Верховною Радою України. Україна розглядає Співдружність як міжнародний механізм багатосторонніх консультацій і переговорів, що доповнює процес формування якісно нових повномасштабних двосторонніх відносин між державами-учасницями і має на меті сприяти розв'язанню проблем, які постали після розпаду Союзу РСР.

Україна виступає за розвиток найширших торговельно-економічних та інших зв'язків між країнами СНД на засадах суверенного партнерства, рівноправності і взаємовигоди. Вона віддстоює позицію збалансованої господарської діяльності в рамках СНД як необхідного етапу на шляху впровадження цивілізованих форм розвитку інтеграційних процесів. Визнаючи потребу тісної економічної взаємодії в рамках СНД, Україна виходитиме з того, що нагальною потребою сучасного етапу є перегляд старих і перехід до нових форм інтеграції, які б сприяли якнайшвидшому входженню України та інших заінтересованих країн СНД в європейську і світову економічну систему.

Україна, говориться у документі, уникатиме участі в інституціоналізації форм міждержавного співробітництва в рамках СНД, здатних перетворити Співдружність в наддержавну структуру федеративного чи конфедеративного характеру.

В «Основних напрямках зовнішньої політики» визначаються основні сфери діяльності України в ООН та універсальних міжнародних організаціях, говориться про необхідність підвищення ефективності та рентабельності участі України в ООН та інших міжнародних організаціях, спрямування зусиль на активізацію діяльності в структурах, здатних забезпечувати мир і порядок у світі та реально сприяти вирішенню соціально-економічних проблем України. Першочергове значення надається Україною миротворчій діяльності органів ООН, спрямованій на відведення і врегулювання міжнародних конфліктів.

Документ визначає головні пріоритетні функції зовнішньої політики України. До них, зокрема, належать: гарантування національної безпеки; створення умов, необхідних для нормального функціонування національної економіки; сприяння науково-технічному прогресові в Україні та розвиткові її національної культури і освіти; участь у розв'язанні глобальних проблем сучасності; контакти з українською діаспорою; інформаційна функція.

У розділі, присвяченому проблемі **гарантування національної безпеки,** йдеться про те, що Україна виступає за створення всеосяжних міжнародних систем універсальної та загальноєвропейської безпеки і вважає участь у них за базовий складник власної національної безпеки. Вона зосереджує зовнішньополітичні зусилля на створенні і розбудові надійних міжнародних механізмів безпеки на двосторонньому, субрегіональному, регіональному і глобальному рівнях.

Україна має розвивати широке співробітництво з іншими державами, зокрема сусідніми, та міжнародними організаціями, включаючи і військово-політичні, з метою підвищення передбачуваності і довіри, взаєморозуміння і партнерства, побудови всеосяжних і ефективних механізмів регіональної безпеки в Європі та вдосконалення наявних в рамках ООН механізмів глобальної безпеки.

За умов зникнення блокового протистояння у Європі пріоритетного значення набуває проблема створення загальноєвропейської структури безпеки на базі наявних міжнародних інститутів, таких як НБСЄ, РПАС, НАТО, ЗЄС. Членство України у такій структурі створюватиме необхідні зовнішні гарантії її національної безпеки.

З огляду на кардинальні зміни, які відбулися після розпаду СРСР і які визначили сучасне геополітичне становище України, проголошений нею свого часу намір стати в майбутньому нейтральною та позаблоковою державою має бути адаптований до нових умов і не може сприйматися за перешкоду для її повномасштабної участі у загальноєвропейській структурі безпеки.

Виходячи з катастрофічних для всього людства наслідків ядерної війни, Україна вважає застосування ядерної зброї за неприпустиме, у своїй зовнішньополітичній діяльності вона активно виступає за загальне ядерне роззброєння. Ставши в силу історичних обставин власником ядерної зброї, успадкованої нею від колишнього СРСР, Україна ніколи не санкціонує її застосування, вилучає з арсеналу своєї зовнішньої політики загрозу її використання.

Україна підтверджує свій намір стати в майбутньому без'ядерною державою. Скорочення та знищення ядерної зброї, яка розташована на її території, Україна пов'язує з наданням їй ядерними державами та світовим співтовариством надійних гарантій національної безпеки.

Одночасно з пошуками міжнародних гарантій власної безпеки, сказано в документі, Україна дбає про розбудову власних Збройних Сил відповідно до принципу необхідної оборонної достатності. Військова доктрина України має оборонний характер і передбачає створення армії, озброєної сучасними видами зброї та налагодження військово-політичного співробітництва з іншими, насамперед сусідніми державами та міжнародними організаціями, зокрема, НАТО та ЗЄС.

Ефективне здійснення зовнішньої політики, говориться в документі, вимагає наявності механізму її правового, фінансового, матеріального та кадрового забезпечення, розгалуженої інфраструктури зарубіжних органів зовнішніх зносин.

В той же день Верховною Радою України схвалено відповідну Постанову, яка зобов'язує Кабінет міністрів, Міністерство закордонних справ, дипломатичні і консульські представництва України за кордоном, інші міністерства та відомства, які беруть участь в реалізації зовнішньополітичного курсу, керуватися в роботі «Основними напрямами зовнішньої політики України».

Продиктовано в номер

Севастополь... кінець протистояння?

На жаль, ні!

Вісімнадцята надзвичайна сесія міської Ради закінчила свою роботу. У своїх доповідях голова міської Ради Віктор Семенов звинуватив Верховні Ради і Президентів України та Росії в тому, що вони, по суті, не звертають ніякої уваги на Севастополь і його потреби. Представник Президента України у Севастополі Іван Єрмаков сказав, що із кризи місто можуть вивести лише рішення найвищих структур влади України та Росії про неподільність ЧФ, про двомовність, про подвійне громадянство. «Але їх ніхто не приймає», — підкреслив Єрмаков.

Заступник командуючого ВМС України контр-адмірал М. Костров зауважив: «Як може ЧФ захищати інтереси України, якщо всі накази надходять від Росії? Накази ж міністра оборони України раніше взагалі ігнорувалися, зараз їх просто немає».

У рішенні міської Ради звертається увага севастопольців на небезпечний прецедент, яким «є спроба певних кіл громадськості міста використати декларативну постанову ВР РФ «Про статус м. Севастополя» для створення паралельних структур влади.

Визнано, що створення 16 липня так званої російської народної Ради суперечить законодавству України і РФ. І ще один пункт рішення сесії: «Враховуючи складну політичну і морально-психологічну обстановку в місті запропонувати Президентам Росії та України припинити формування на території Севастополя нових військових підрозділів». У зв'язку з цим створена депутатська комісія з військових питань.

За схвалення Постанови ВР РФ «Про статус м. Севастополя» проголосували лише 7 депутатів із 144 присутніх на сесії.

Поки що не зрозуміло: чи приведе рішення сесії до припинення протистояння?

Вибої чекають

У Краснодоні триває страйк шахтарських колективів та ряду інших підприємств міста.

Страйкарі вимагають від Верховної Ради та уряду України негайно розробити програму виходу держави з економічної кризи, повести рішучу боротьбу із злочинністю, встановити мінімальну заробітну плату на рівні прожиткового кошика тощо.

Є у них і місцеві вимоги. Ось що сказав нам по телефону член страйкому Олег Донченко:

— Ми вимагаємо звільнити з посад генерального директора виробничого об'єднання «Краснодонвугілля» О.Остапенка, начальника міліції С.Гвоздьова, прокурора міста А.Реву та ряд інших керівників, які втратили довір'я трудящих.

Тим часом гірники шахт «Перемога» та «Краснодарська-Південна» приступили до роботи. Страйкувати продовжують колективи десяти шахт. За повідомленням з Незалежної профспілки гірників України, голова спілки О.Мриль вручив страйкарям допомогу від Міжнародної федерації гірників — 43 мільйони карбованців.

Кому потрібне опромінення?

З'цеху фосфорної кислоти сумського виробничого об'єднання «Хімпром» за невідомих обставин зник блок гамма-випромінення з цезієм-137. Оголошено розшук і обіцяно винагороду тим, хто допоможе виявити крадіїв та місцезнаходження небезпечного предмету.

За склом чарівного ліхтаря

(ПОДОРОЖ ПРОБЛЕМАМИ КІНЕМАТОГРАФА)

Вперше Зураб Топурія гостював у редакційному кріслі під час проведення останнього кінофестивалю «Молодість» (1991 р.), виконавчим директором якого він був тоді. Нині викладає кіноавторське право у театральному інституті столиці, оскільки є єдиним у нашій державі професіоналом з цієї галузі права. У 1984 році З. Топурія закінчив факультет міжнародних відносин Київського держуніверситету, а проблемами захисту авторських прав на кінематографічну продукцію займається з 1983 року. Спілка кінематографістів України запросила його як незалежного експерта для оцінки законопроекту про авторське право, захисту якого у нас сьогодні домогтися украй важко. Тож поговорити є про що...

— Зурабе, кінематограф переживає не кращі часи, але наскільки все серйозно?

— Зрозуміло, що кінематограф — у глибокій кризі. Причинами такого стану є, по-перше, відсутність висококваліфікованих спеціалістів в галузі індустрії кіно, по-друге, відсутність умов для залучення коштів. І ті, хто ще сподівається на повне фінансування кіновиробництва з боку держави, глибоко помиляються, бо це нереально. По-третє — розрізненість, а часом і протистояння так званих учасників кінематографічних відносин: Міністерства культури, кіностудій, технічних служб, творчих працівників, тобто Спілки кінематографістів...

— І які ж шляхи виходу з цієї кризи?

— Найпершою умовою вважаю об'єднання всіх, хто займається виробництвом та використанням кінематографічної продукції. А другою — створення умов для залучення коштів в кіноіндустрію. І нарешті, — це інтеграція українського національного кінематографа у так зване міжнародне кінематографічне співтовариство. Але спочатку, наголошую, необхідно створити належні умови. Я багато років займаюся кінопродюсуванням і знаю, що поки не буде гарантій — законів, працювати буде досить складно. Тобто мають бути передусім відрегульовані відносини всіх суб'єктів кінематографічної сфери.

— І ви знаєте, як це зробити?

— Звичайно ж. Це ж моя робота! Ведеться вона поки що самотужки, тобто без чиїхось вказівок. Ситуація нині така, що займаються цим люди, так би мовити, не зовсім професійно. Я з 1983 року займаюся безпосередньо авторським правом на кінематографічну продукцію і на сьогодні маю досить широку інформацію в цій області, тобто я вивчав і національне законодавство зарубіжних країн, і міжнародні акти, що регулюють цю галузь права.

— Над чим ви зараз працюєте?

— Я розробив програму розвитку національного кінематографу, концепцію так званого кінематографічного кодексу України. Концепція готова, навіть частина законів та підзаконних актів, тобто як вони мають виглядати і що регулювати, а безпосередньо закони і підзаконні акти повинні розроблятися групою висококваліфікованих спеціалістів. Хоча таких спеціалістів безкоштовно, на відміну від мене, до роботи не залучиш... Проте я робив розрахунок, і розробка всіх цих документів коштуватиме стільки ж, скільки на сьогодні коштує третина повнометражного фільму. Але, щоб закони працювали, необхідно мати модель механізмів регулювання відносин, що виникають у зв'язку з виробництвом та використанням кінематографічної продукції. Таку модель я теж розробив. Ну і, крім цього, сподіваюсь до осені закінчити нарешті роботу над монографією «Авторське право на кінематографічні роботи». Тобто я фактично закінчив над нею працювати... Бо немає ж ніякої методичної літератури ані для студентів, ані для професіоналів.

— Але ж держава не лишається осторонь проблем кінематографу: є проект декрету «Про захист національного кінематографу»...

— Так, згідно з цим проектом весь національний кінематограф та кіноіндустрію на 80, а то й 90 відсотків фінансуватиме держава. Як мінімум на даний момент без врахування інфляції в такому разі знадобиться близько 50 мільярдів карбованців. Це нереально, та зрештою, й не дуже потрібно. Треба спільно розробляти серйозні закони, з урахуванням інтересів усіх учасників кінематографічних відносин на засадах рівності всіх форм власності. Якщо ми все це зробимо, причому все це можна зробити швидко, до кінця цього року, так от, якщо зробимо, то у 1994 році я просто прогнозую кінематографічний бум в Україні. Адже одна з причин, чому я свого часу приїхав в Україну, це саме віра в те, що в Україні можуть відбутися ось такі позитивні зміни в сфері кінематографу. Не в Грузії, через низку об'єктивних і суб'єктивних причин, і навіть не в Росії, а саме тут. Навіть незважаючи на те, що в інших галузях економіки є великі проблеми.

— На момент нашої розмови ви є розпорядчим директором кінофестивалю «Молодість». Якщо не заперечуєте, наступного разу ми поговоримо про його долю...

Розмову веде Катерина ВОРОН[illegible]О.
(Продовження розмови — в одному з наступних номерів).
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Крісло для гостя

Щось новеньке

«Бошівським» маслом «Таврію» не зіпсуєш

Ця істина відома навіть і далеким від проблем розподільного вала пішохідним громадянам. Як і, напевне, й інша — «біда» обладнання, виробів німецької фірми «Бош» у тому, що вони довго не виходять з ладу. Але переконаний: не кожен навіть «мерседесний» громадянин відає, де придбати для своєї ненаглядної, скажімо, свічку чи ще якусь цікавеньку штучку. І свічку в руки брати задля цього не обов'язково, варто лише запам'ятати — головний торговий партнер на Україні цієї відомої фірми — зовнішньоекономічна компанія «Дагма» (комерційний директор О. Аміров). Нещодавно її представництво було відкрито в Києві і, звісно, з'явилися магазини, секції, де продають все — від отієї свічі до газової колонки чи то холодильника.

На знімку: відкриття однієї з таких секцій у магазині «Книжковий світ», що біля столичного цирку.

Олександр КЛИМЕНКО. Фото автора.

Добра вість

Не збідніє рука...

Щедрий подарунок привезли до Києва генеральний директор угорського акціонерного товариства «Хімічний завод Гедеон Ріхтер» Ерік Богш і директор цього ж підприємства по роботі у східному регіоні Янош Болдог: лікарські препарати для аптекоуправлінь усіх областей України. Це вже другий вантаж з ліками, що надійшов з Будапешта. А за місяць завод відправить ще одну партію медикаментів для аптек України.

Нещодавно угорські гості зустрілися з керівниками аптекоуправлінь усіх областей України, де розповіли про новинки, які випускає їхнє підприємство, про перспективи його розвитку, запропонували кілька можливих варіантів співробітництва.

Зустріч спеціалістів фармації Угорщини і України не була випадковою, адже ще донедавна сусідня країна була одним з основних наших постачальників. Вони добре відомі і медичним працівникам, і хворим. І хоч нині майже немає державних поставок, а лише комерційні, угорських фармацевтів приваблює український ринок.

А щодо подарунка, точніше гуманітарної допомоги, то, як сказав генеральний директор акціонерного товариства «Хімічний завод Гедеон Ріхтер» Ерік Богш, вона від щирого серця. Коли в сусідів труднощі, то треба допомагати за законами добра.

Дмитро КОМАРЕНКО.

Отакої!

«Відлетіли» свійські гуси, щезли трактори...

Нещодавно із пташника радгоспу «Ольховський», що біля індустріального Єнакієва безслідно щезло понад 100 гусей. Таким же чином зникло кудись і 13 корів із сусіднього радгоспу «Корсунський». З ланів цього ж господарства відігнано у невідомому напрямку два... трактори. Що крадуть тут городину і корми — то вже видається на тлі пропажі «сталевих коней» дрібничкою.

Селяни звинувачують в усьому зголоднілих городян. А ті у свою чергу резонно дивуються: «Хто ж це буде їсти трактори!?» Та як би там не було, а співробітники міліції Єнакієва змушені взяти під посилену охорону поля приміських радгоспів.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область

Фестивалі

Дощ «Тарасу Бульбі» не завада

З 16 по 18 липня у Дубно Рівненської області проходив фестиваль рок- та поп-музики «Тарас Бульба-93». У старому замку князів Острозьких виступили понад сімдесят гуртів з різних міст України. Затяжний дощ не завадив ні виконавцям, ні глядачам — щодня концерти тривали «до третіх півнів».

Нестор ГУЛА

Звіріємо!

НА СІМЕЙНОМУ ФРОНТІ БЕЗ ЗМІН...

Справжню війну оголосив своїм родичам заступник директора шахти «Харківська» виробничого об'єднання «Свердловантрацит» Е. Костенко. Спочатку, перебуваючи «під мухою», побив дружину. Потім, узявши двостволку, вирішив прояснити стосунки з її батьками. Під гарячу руку потрапили собака і сусідка, яких Е. Костенко застрелив. Та ж доля спіткала і тещу з тестем. За вироком Луганського обласного суду вбивцю чекає вища міра покарання. В апеляції до вищих інстанцій засуджений стверджує, що вбивати нікого, окрім дружини, не збирався. Нечистий попутав?

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

А дружина сумує за... Києвом

Нещодавно на політичній карті Європи з'явилося кілька нових самостійних держав. І в тому переліку — слов'янські країни Україна та Хорватія, доля яких де в чому схожа. Але їхні народи прагнуть до дружби, співробітництва, найтісніших економічних та культурних контактів з усім світовим співтовариством і, зрозуміло, між собою. Великий внесок у налагодження мостів співробітництва і приятельства робить посольство Республіки Хорватії в Україні.

— Пане посол, ви — знаний юрист. Цікаво, що привело вас на дипломатичну службу?

— Якщо відверто, то бажання стати дипломатом у мене навіть і в думках ніколи не було. Просто так сталося, що Президент нашої держави Франьо Туджман у дні, коли здобули незалежність, зібрав певну групу людей і запропонував їм вирушити до різних країн, щоб представляти там Хорватію. За якими критеріями він добирав послів, мені важко сказати. Але, як бачите, і я потрапив до того списку.

— Яка ситуація нині в Хорватії, зокрема в землі Далмація, яка має спільний кордон з Боснією і Герцеговиною?

— На жаль, частина нашої території і досі окупована. Це, зрозуміло, справляє неабиякий вплив на життя в країні. Ви були в Спліті і бачили там велику кількість (їх сотні тисяч) вигнанців з Боснії і Герцеговини: жінки, старі, діти. А серед них і хорвати, і серби, і мусульмани. Але ставлення до біженців однаково чуйне. Всі вони мають нормальні житлові умови, добре харчування. Війна за горами, але близько. Через це дуже потерпає індустрія туризму. Чудові пляжі на узбережжі, сучасні модернові готелі майже порожні. А між іншим у мирні роки від туризму ми мали прибуток понад два з половиною мільярди доларів на рік.

Та попри це молода незалежна Хорватія зводиться на ноги, налагоджує промисловість, сільське господарство. Як може, бореться з інфляцією. До речі, багато чого з досвіду нашого незалежного життя могла б запозичити й Україна, до якої хорватський народ ставиться з великою любов'ю і симпатією.

— Чи можна сказати, що економічні контакти між нашими країнами налагоджуються? Взагалі, які ви бачите перспективи українсько-хорватських відносин?

— Відзначу насамперед, що ми вже давно пов'язані економічно. Але такі стосунки, звісно, не межа. Готується до підписання економічна угода між нашими державами. Потім, гадаю, укладемо договір про дружбу і співробітництво, про банківські контакти, про відкриття авіалінії Київ—Загреб. У найближчих планах також відкриття залізничного сполучення: пасажирського і вантажного. Ми добре знаємо проблеми з нафтою в Україні. Тому готові запропонувати вам користуватися терміналом у Рієці, спроможним приймати судна водотоннажністю понад двісті тисяч. А звідти проліг нафтопровід до Ужгорода. Користуйтеся, будь ласка.

Взагалі всі наші спільні програми здійснювалися б значно скоріше, якби знайшлося більше людей, позбавлених стереотипів минулих років. Ми просили б Верховну Раду України прискорити втілення в життя її рішення про відкриття посольства України в Хорватії. Інколи, знаєте, доходить до кумедних випадків. Скажімо, русинсько-українську громаду в Хорватії в день свята її черговоі річниці привітав, знаєте хто? — посол Російської Федерації в нашій країні.

— І останнє запитання: як вам живеться в Києві?

— Зважте на те, що моя відповідь щира. Нещодавно відправив свою сім'ю додому відпочивати. Так от, моя дружина Сенка часто телефонує і запитує: коли ж вони повертатимуться до Києва? Це місто за півроку, що мешкаємо в ньому, встигли полюбити. Наші діти вперше в житті тут побачили сніг. Старша донька Маріанна, щоправда, не з нами: вона студентка медичного факультету в Загребі. Півторарічний Іван удома з мамою. А от Йосип, Майя та Марін ходять до київської школи, мають багато друзів. Звичайно, з такою компанією особливо до театрів та в концерти не походиш. Але якось даємо собі раду...

— Дякую за розмову.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Хорватія в Україні Онесин Цвитан разом із дружиною.

З досьє «Голосу України»

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Хорватія в Україні Онесин Цвитан народився 16 лютого 1939 року в місті Шибеник. Магістр, доктор юридичних наук, професор Сплітського університету. Працював мером Спліта, потім деякий час був міністром внутрішніх справ Хорватії. Одружений. Має п'ятеро дітей.

Превентивна дипломатія. Україна створює прецедент

Як відомо, Рада Безпеки ООН визнала такою, що не має чинності, постанову Верховної Ради РФ про статус міста Севастополя.

Прийняттю такого рішення ООНівським «олімпом» сприяла кропітка робота в Нью-Йорку української делегації на чолі з заступником міністра закордонних справ Борисом Тарасюком.

У неділю, коли делегація України прибула до Нью-Йорка, мало хто з дипломатів ООН вірив, що українцям за кілька днів вдасться переконати членів Ради Безпеки в необхідності заслухати на офіційному засіданні питання про неправомірність дій Верховної Ради Росії. До речі, досі такі питання відносили до розряду проблем, що виходять за межі компетенції ООН.

Глава делегації України Б.Тарасюк провів три раунди консультацій з головою Ради Безпеки, зустрічі з російськими представниками, а також з усіма членами Ради. Відбулися також телефонні розмови з представниками держдепартаменту США.

Під час консультацій жоден з членів Ради Безпеки (звичайно, крім Росії) не заперечував правомірності постановки Україною питання про скликання офіційного засідання Ради.

„Робота дипломатів у Нью-Йорку і Києві, а також діяльність наших посольств у столицях різних держав світу сприяла прийняттю об'єктивного рішення. Проголошена від імені членів Ради Безпеки заява є прикладом превентивної дипломатії, коли робиться усе можливе, щоб не припустити ускладнень стосунків між країнами-сусідами, для відвернення виникнення нової «гарячої точки». Приємно відзначити, що Україна створила прецедент внесення до порядку денного вищих дипломатичних кіл міжнародного співтовариства питання про превентивну дипломатію.

«Українська делегація не цілком задоволена результатами проведеної роботи, — зазначив у інтерв'ю кореспондентові Укрінформу після повернення з Нью-Йорку Борис Тарасюк. — Ми чекали від Ради Безпеки чіткішого висловлення її позиції, а також вимоги до російської сторони скасування протизаконної постанови парламенту. Проте це не применшує значення самої заяви. У ході консультацій члени Ради Безпеки висловилися за те, що у разі потреби, за повторного звернення України, відповідну резолюцію буде прийнято. Тим більше, що в рішенні Ради підкреслюється намір тримати цю проблему у полі зору».

Проблема відносин між Україною і Росією викликала підвищений інтерес у представників преси європейських країн. Під час перебування української делегації в Нью-Йорку телефачення «Бі-Бі-Сі» організувало телеміст із Лондоном, надавши можливість представникові української делегації виступити перед телеглядачами Великобританії. В американській пресі зростає кількість публікацій, присвячених нашій країні. За останні півтора року опубліковано понад п'ятсот статей. Причому простежується тенденція: від сенсаційності типу «Україна заважає ядерному роззброєнню світу» до аналітичних матеріалів, які ознайомлюють американців з політикою нашої держави. Україна стає дедалі зрозумілішою європейцям.

Офіційно

Польща засуджує постанову російського парламенту

22 липня 1993 року міністр закордонних справ України А.Зленко зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Польща в Україні Єжи Козакевичем, який передав главі зовнішньополітичного відомства України лист міністра закордонних справ Республіки Польща Кшиштофа Скубішевського.

В листі пана Скубішевського висловлена стурбованість у зв'язку з протиправним рішенням Верховної Ради Росії про визнання Севастополя невід'ємною частиною Російської Федерації. Наголошується на тому, що односторонні рішення, які скеровані на порушення кордонів та територіальної цілісності іноземної держави, загрожують миру, ведуть до погіршення взаємної довіри, суперечать міжнародному праву і шкодять побудові нового політичного ладу в Європі і в світі.

Справи кримінальні

У Москві стріляють, і непогано

На розі вулиць Великої і Малої Бронної, біля кафе «Аист» я була через п'ять хвилин після того, що тут сталося. Ще тулились до стін будинків збентежені вкрай перехожі, ще метушились по дворах з автоматами у пошуках злочинців змопівці, а в калюжі крові біля самого кафе лежав труп однієї з жертв кривавої сутички. Інший потерпілий — тяжкопоранений був у торговій палатці навпроти кафе.

Поступово вимальовувалась картина того, що сталось. З «Аиста» вискочив чоловік з «калашниковим» і почав стріляти по палатці, у вітрині якої стояли рядами екзотичні пляшки і пачки сигарет. Цей інцидент — другий за останні десять днів на цьому «жвавому перехресті». Трохи менше ніж два тижні тому у тій же палатці застрелено вночі продавщицю, молоду жінку.

Моторошні криваві сюжети, якими рясніють останнім часом московські газети, супроводжують нову війну різних мафіозних угруповань російської столиці, що спалахнула останніми місяцями. За два дні до згаданих подій чоловіків 7-8 кавказців відкрили вогонь із автоматів у салоні «Альфа Ромео», обстрілявши двох продавців шикарних автомобілів. Ті, до речі, теж не залишились у боргу і відповіли на напад щільним автоматним вогнем. Та і в цієї події на перехресті Бронних вулиць (вони, до речі, в самому центрі Москви) стріляли і в іншому районі, зовсім неподалік. З допомогою пістолетів Макарова та «ТТ» нові господарі столиці встановлювали пріоритет над кафе «Закарпатские узоры».

На початку цього тижня міністр внутрішніх справ РФ В.Єрін провів брифінг, на якому констатував: зростання злочинності в Росії уповільнилося. Але мільйонам жителів Москви, що час від часу потрапляють під обстріл ворогуючих мафіозних угруповань, не легше.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

Експрес-інформація

Справа Руцького живе й перемагає

З проханням дати згоду на порушення кримінальної справи проти першого віце-прем'єра Росії В. Шумейка звернувся до Верховної Ради Російської Федерації Генеральний прокурор В. Степанков. У своєму виступі в російському парламенті він послався на результати перевірки спеціальної комісії прокуратури матеріалів про корупцію вищих урядових осіб за фактами розкрадання й зловживання державними коштами. Парламентарії без зайвих питань задовольнили прохання Генерального прокурора.

За старою звичкою моджахедів

Масованому мінометному обстрілу з території Афганістану була піддана вчора 11-та прикордонна застава на таджико-афганському кордоні. З прикордонників ніхто не постраждав, але більшість споруд застави зруйновано.

Водночас триває посилення прикордонних частин у цьому районі особовим складом, бронетехнікою і вогневими засобами російської 201-ї мотострілецької дивізії, силами Міністерства оборони та Комітету національної безпеки Таджикистану.

Усі бойкоти колись закінчуються

Переговори в рамках мирного врегулювання у колишній Югославії, де мала розглядатися ситуація у Боснії, перенесено на неділю. В офіційній заяві міжнародних посередників Оуена й Столтенберга йдеться, що прохання про відстрочку надійшло від боснійського Президента Ізетбеговича. Як відомо, ще донедавна він бойкотував переговорний процес. Посередники наголосили, що тільки-но переговори розпочнуться, то триватимуть, доки не буде досягнуто певного рішення.

Повідомляється також, що наступ боснійських сербів на Сараєво не припиняється.

Два роки опісля

Офіційного листа з проханням розглянути питання про ратифікацію угод про вступ Молдови до СНД, підписаних ще у 1991 році, направив до парламенту Президент республіки М. Снєгур. Це звернення підтримано депутатами-аграрниками та іншими представниками фракції парламентської більшості, повідомляє агенція «Ірпинда-Подія». Вони вважають, що Молдова має узаконити свою участь у співдружності для збереження традиційних економічних зв'язків з державами колишнього СРСР. Проти ратифікації виступають представники Народного фронту, Демократичної партії праці Молдови та з'їзду інтелігенції.

Жертви партизанської війни

Група озброєних сомалійських бойовиків обстріляла загін солдатів бельгійського контингенту миротворчих сил ООН в Сомалі. Двох бійців поранено. Представник Об'єднаних Націй повідомила, що потерпілих евакуйовано до Кенії. За її словами, у цій африканській країні за останні кілька днів поранено вісім солдатів ООН.

На раду до сусідів

З офіційним візитом до Софії прибув Президент Італії Скальфаро. Перед тим він відвідав Румунію. Заплановано переговори італійського лідера з Президентом Болгарії Желевим, представниками болгарського уряду. Сторони обговорять проблеми італо-болгарських відносин, а також ситуацію на Балканах.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Історія

НАША ЄДИНА І ТАКА РІЗНА НАЦІЯ

Не може залишити байдужим стаття «Кісткою в горлі...», опублікована в «Голосі України» 10 березня у відповідь на лист до редакції невідомого читачам дописувача з Донецька.

Основна теза листа: українці із заходу і сходу республіки не становлять єдиного народу, взагалі «західняки» — не українці, а нащадки неслов'янських народів.

Тим часом українська нація завжди була єдиним цілим, переміщування населення українських регіонів майже не припинялося і говорити про окремішність «західняків» і «східняків» підстав немає. А чи є різниця між «східняками» та «західняками», в чому вона полягає і як з'явилася? Безумовно, різниця є. Мало того, є вона й у середині кожної з цих груп. На сході України мало хто може пояснити (так нас учили нашої історії), що таке Галичина, Волинь, Буковина, Закарпаття, які складають Західну Україну. А кожен з тих регіонів має власні, відмінні від інших, історію, етнографію, діалект, ментальність населення.

Найглибшою національною свідомістю серед цих регіонів та й серед інших областей України відрізняється населення Галичини. Саме тут завжди жеврів і за сприятливих умов першим розгорявся вогник української державності, незалежності і соборності. Тут друкували свої твори наддніпрянські письменники, коли українська мова була заборонена у Росії, відбувалася парламентська діяльність, створювалися партії національної орієнтації, просвітницькі і парамілітарні організації, які стали основою легіону Українських січових стрільців під час першої світової війни. Тут була проголошена Західно-Українська Народна Республіка. Тут сформувалася Організація Українських Націоналістів, яка пізніше створила Українську Повстанську Армію. З Галичиною пов'язані імена таких видатних борців нашого століття за незалежність України, як М.Грушевський, Є.Коновалець, С.Бандера, і багатьох українських письменників.

Історично найближча до Галичини — Волинь. Обидва регіони колись були об'єднані в могутнє князівство. Але згодом (кінець XVIII ст.) Волинь відійшла до Росії і на 200 років раніше за Галичину зазнала, як і східні регіони України, зросійщення та денаціоналізації. Галичину разом із Буковиною та Закарпаттям включили до складу Австро-Угорської імперії, де національний і політичний гніт був незрівнянно слабший.

Закарпаття — значно менший від Галичини чи Волині регіон, який не мав у минулому великих культурних центрів. Національний склад його здавна дуже строкатий, бо вже в XI столітті регіон захопила Угорщина. Незважаючи на це, закарпатські українці спромоглися в 1938 році проголосити на частині власного терену незалежну Українську державу, яку, на жаль, скоро потопила у крові хортістська Угорщина.

Буковина (точніше — Північна Буковина) — найменший із західних регіонів. У минулому у своїх культурно-просвітницьких зв'язках тяжіла до Галичини, але високої національної свідомості її населення не проявляло, бо склад його також досить неоднорідний (значна частка румунів-молдован).

Кожна із сусідніх держав, що окуповувала той чи інший регіон України після татаро-монголів намагалася (за винятком Литви), денаціоналізувати, асимілювати українців. Так, угорська асиміляція закарпатців почалася ще з XI століття. Досить жорстка була подібна політика Речі Посполитої в Галичині й на Волині. Починаючи з XIV століття, зазнали спроб асиміляції і українці Північної Буковини з боку молдовсько-румунської влади. Однак найбільш нищівною все ж була понад 300-річна російська денаціоналізація Наддніпрянської України і 50-річна — Західної України.

Асиміляція польсько-угорсько-румунська в Україні ніколи не була тотальною. Насамперед цілком свідомо на це йшла верхівка суспільства, розраховуючи на кар'єру в органах державної влади відповідних країн, на відповідні пільги.

У Польщі, щоб перевертися в поляка досить було прийняти католицьку віру (римського обряду). Рідна мова і звичаї, безумовно, після цього втрачалися. Так, протягом XVI - XVII століть ополячилися старовинні українські князівсько-магнатські роди Жолкевських, Немиричів, Корецьких, Чорторийських, Острозьких, Вишневецьких та багато інших. Асимілювавшись, вони одразу ставали найактивнішими асиміляторами. Але простий люд, тобто переважна більшість народу, ніколи не втрачав мови, звичаїв. Його моральним та ідеологічним стрижнем завжди залишалася національна церква — православна, пізніше й греко-католицька. Саме церква плекала мову, писемність, видавала українські книжки, за сприятливих умов відроджувала і розвивала національне шкільництво, надихала українців на визвольну боротьбу.

І саме цей стрижень у першу чергу був знищений Москвою у приєднаній Україні. Наприкінці XVII століття українську церкву поглинув Московський патріархат, а вже з початком XVIII було заборонено друкування українських книжок та українське шкільництво. В XX столітті Москва криваво знищувала Українську автокефальну православну церкву. В 1946 році настала черга ліквідації в Західній Україні Української греко-католицької церкви, що об'єднувала більшість українців і без усунення якої кардинальне зросійщення їх було б неможливе.

Після розправи з національними церквами процес асиміляції пішов семимильними кроками. і ще прискорився з кінця 20-х років через швидку індустріалізацію та урбанізацію країни, винищення національно свідомої інтелігенції та селянства (носіїв української культури та народного духу), масової депортації українців, через перманентну боротьбу КПРС проти «українських буржуазних націоналістів». До останніх легко потрапляв будь-який шанувальник української історії, мови, культури.

Внаслідок, з одного боку, масового знищення українців, розпочатого Петром I і припиненого лише зі смертю Сталіна, а з другого, асиміляції, співвідношення українців і росіян разюче змінилося. Якщо на момент приєднання України до Росії (1654 рік), за даними дослідника В.Чмира, українців було 6 мільйонів, а росіян — 5 мільйонів, то нині загальна чисельність росіян більш ніж утричі перевищує чисельність українців. Переважна більшість асимільованих українців поросійщена, хоч і польське населення значно зросло за рахунок полонізації українців.

Російська асиміляція велася і силою і «добровільно». Прикладом силового методу може бути введений в 1933 році у РРФСР порядок, згідно з яким українцями записували лише громадян, які народилися в Україні. Результат його такий: якщо в 1918 році українці становили 80 відсотків населення Зеленого Клину (Далекий Схід), то в 1989 — лише 8, у Північнокавказькому краї в 1926 році українців було 62 відсотки населення, тепер (на Кубані) — 3,9 відсотка.

«Добровільність» полягає в тому, що за чинним у СРСР в повоєнний період порядком діти від мішаних шлюбів могли брати собі національність одного з батьків. Українсько-російські шлюби досить поширені, від них за радянський період народилися десятки мільйонів дітей, переважна більшість з яких записані росіянами.Найбільше шансів зробити блискучу кар'єру в СРСР мали росіяни (ще Петро I дійшов висновку, що всі українці — зрадники, тож, довіряти їм високу посаду не можна). Навіть генеральним (першим) секретарем КП(б)У від самого її заснування (1918 рік) і аж до смерті Сталіна (1953 рік) ніколи не був українець. А недовіра Москви до місцевих кадрів у Західній Україні збереглася аж до розпуску КПРС.

Одночасно понад 70 років у нечуваних до того масштабах проводилася «селекція» населення. Той, хто сприймав «найпередовішу» ідеологію (якщо не вмер до того з голоду, за рознарядкою у таборі або не загинув в імперських війнах), отримував роботу і якісь засоби до існування. Того, хто пробував протестувати проти національного й соціального гніту або мав сумніви щодо політики ВКП(б) — КПРС, негайно або поступово знищували. Дуже образно про цю «селекцію» сказав Є.Євтушенко: немовби у стайні багато років ночами орудувала якась банда, винищуючи кращих за певною ознакою коней. Внаслідок цього коні як біологічний вид збереглись, але з мишачою психікою.

Те ж можна сказати й про українців (вони найбільше постраждали у «сім'ї народів»). Народ як такий зберігся, але значною мірою втратив національну свідомість і навіть гідність, вміння жити самостійно, самому дбати за себе, спиратися на власні сили і обирати власну долю. Натомість набув якоїсь інфантильності і безпорадності.

Усе це певною мірою стосується і «західняків», але яскравіше і багато частіше, безперечно, проявляється у «східняків», і не того, що там первісно були якісь інші українці, а лише того, що на сході радянська система переломила три покоління людей, а на заході — лише два, що «східняки» зазнавали зросійщення понад три століття, а більшість «західняків» — лише півстоліття, що «східняки» ніколи не знали демократії, а старшому поколінню «західняків» вдалося скуштувати її на практиці.

Немає сумнівів, що якби зазначені асиміляція та «селекція» в Україні йшли досягнутими темпами ще кілька десятиліть, то проблема відмінності «західняків» і «східняків» відпала. Усі вони спілкувалися б між собою на «великом и могучем», мали ідентичну ментальність, а українці в Україні стали б національною меншиною з українськими школами лише у віддалених селах. Впевнений, що в недалекому майбутньому зітреться різниця між «східняками» та «західняками». Зближення між ними йтиме у напрямі зростання національної свідомості і гордості за свою країну, розвитку української культури і розширення сфери застосування державної мови.

Анатолій ГОРІЛИЙ,
завідувач кафедри економіки та соціології праці Тернопільського інституту народного господарства, професор.

Який сам, така і доля

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

З бензином нині справи кепські, це вже, мабуть, і козел зрозумів. Чи не тому й працювати навчився швидко. А коли немає йому роботи, нудьгує. Підходить до візка і крутиться біля нього, ніби просить, щоб запрягли якнайшвидше.

Подобається візок усім. Справді, гарний, легенький. «Склепав» його Микола Юхимович, чоловік Ніни Іванівни.

Багато років Сайки працювали на Чернігівському хлібокомбінаті. Чоловіка, головного енергетика, поважали в колективі за працелюбність. Був до того ж непоганим раціоналізатором. А це вже третій рік подружжя на пенсії. Взяли та й переїхали з міста в село. Купили хату в Гусавці Менського району, а точніше — розвалюху.

Сусіди з першого погляду полюбили «городських» і зрозуміли: такі, як Ніна Іванівна та Микола Юхимович, і дім перебудують, і до сільського життя звикнуть. Допомогти б їм. Баба Дуня подарувала двох курей, Валентина Середа — чотирьох гусей, Михайло Охріменко та Іван Хелдак — кілька корзин картоплі.

Уже з перших днів життя в селі Микола Юхимович та Ніна Іванівна взялися ремонтувати і перебудовувати хату на свій лад, добрі сусіди, звичайно ж, допомагали, а після роботи сідали за стіл, вечеряли і, звісно, пісень співали. Ніна Іванівна і Микола Юхимович грали на баянах. Співали всі разом, але більше просили заспівати Ніну Іванівну. Вона — росіянка, — та українських пісень знає чимало і співає, ой, як гарно! Особливо односельчани люблять слухати її зі сцени Гусавського клубу, бо вона — найактивніша учасниця місцевого хору. Скільки разів гаряче аплодували солістці і в районному центрі, і обласному!

Але, звичайно, переїхали Сайки до села не співати, а працювати. Це в Гусавці всі зрозуміли. Подивишся на їхній город — завидки беруть: у декого картопля ледь визирає з-під землі, а в них буйно цвіте. І все тому, що багато до журналів, газет, спеціальної літератури заглядають. Не лінуються і людей питати. Картоплю за місяць до садіння заносять до хати, обробляють магнітною водою. До речі, різне насіння теж обробляли цією водою. Все гарно зійшло, гарно росте. А на подвір'ї, ніби на базарі: хрюкає, мекає, кряче, кукурікає...

Настає вечір. Сонечко стомлене шукає свого ліжка, а у Сайків день ще продовжується. Сходяться до них сусіди. Хто помитися в їхній лазні, хто підстригтися, хто відремонтувати електроприлади, чи наклепати косу, а хто просто поговорити, поспівати пісень.

Валерій ІНЮТІН.
Фото автора.

Чернігівська область.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення доповнень до статті 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»

Верховна Рада України **постановляє:**

Доповнити статтю 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 16, ст. 200; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178; № 37, ст. 541) новою частиною третьою такого змісту:

«Громадяни, які брали участь у роботах з особливо шкідливими умовами праці, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, що виконувалися за урядовими завданнями у 1986—1990 роках за межами зони відчуження, можуть бути віднесені до учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС або потерпілих від Чорнобильської катастрофи. Порядок визначення категорій цих осіб, перелік видів робіт і місць, де виконувалися зазначені роботи, встановлюються Кабінетом Міністрів України».

У зв'язку з цим частини третю і четверту вважати відповідно частинами четвертою та п'ятою.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
29 червня 1993 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про внесення доповнень до статті 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення доповнень до статті 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» з 1 липня 1993 року.

2. Прирівняти будівельників та експлуатаційний персонал пунктів санітарного оброблення населення і дезактивації техніки, розташованих поблизу смт Вільча, сіл Діброва, Дитятки, Старі Соколи Київської області, до учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які працювали в зоні відчуження (пункти 1—3 частини першої статті 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»).

3. Кабінету Міністрів України до 15 липня 1993 року:

затвердити Порядок визначення категорій осіб, які працювали за межами зони відчуження при ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

терміново вирішити питання видачі, як виняток, посвідчень учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС громадянам, які займалися дезактивацією техніки на пунктах, розташованих поблизу смт Гостомель і села Демидів Київської області згідно із зазначеним Порядком.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
29 червня 1993 року

ПОЗИЦІЙНА ВІЙНА ТОЧИЛАСЯ ПІВРОКУ. АЛЕ ДОНЕЦЬКА ОБЛРАДА, ЗДАЄТЬСЯ, ПЕРЕМОГЛА

28 липня цього року сесія Донецької облради знову планує повернутися до розгляду бюджету соціально-економічного розвитку області на 1993 рік. І хоч скоро вже треба буде думати про бюджет наступного року, та облрада і центральні органи влади лише наближаються до погодження позицій цьогорічного.

Востаннє Донецька облрада відхилила пропонований Мінфіном проект бюджету саме перед шахтарським страйком, і за подальшими подіями ця проблема якось відійшла на другий план.

Розподіл сил в облраді виявився такий, що із 189 присутніх на сесії депутатів за пропонований Мінфіном проект бюджету проголосували лише 62 депутати.

Чим мотивували депутати своє рішення? На їхню думку, область сьогодні має найнижчі відрахування від загальнодержавних податків та зборів. Наприклад, тоді як деякі області (Вінницька, Волинська, Закарпатська, Житомирська, Київська) залишають у себе сто відсотків податку на доходи підприємств, на Донеччині зостається лише 25 відсотків.

Тож, за словами голови комісії облради з питань планування бюджету і фінансів І. Некрасова, пропонований Києвом бюджет несправедливий, якщо порівнювати його хоча б з іншими областями, а до того ж кошти менші від торішніх. Саме тому багато депутатів схильні були трактувати відрахування від загальнодержавних податків на доходи підприємств, на добавлену вартість та від акцизного збору як подачку, за якою приховують намагання й далі викачувати з індустріального регіону ресурси, продукцію та матеріальні засоби. Підтримали депутатів і профспілкові діячі. Скажімо, голова федерації профспілок «Солідарність» Ю. Пивоваров вважає, що в Донецькій області, де загальна сума платежів і податків у розрахунку на людину перевищує відповідний середній показник України на 60 відсотків, доходи бюджету області на 5 відсотків нижчі від середніх показників по республіці. В той же час Донецька область та інші промислові регіони мають більше техногенне та екологічне навантаження. Скажімо, в 1991 році викиди шкідливих речовин в атмосферу в розрахунку на квадратний кілометр становили по Донецькій області 108,2 тонни проти 23,7 тонни в середньому по Україні. Так само, посідаючи друге місце в Україні за державними доходами на людину, область у забезпеченості житлом перебуває на одинадцятому, а за капітальними вкладами в будівництво житла та у невиробничу сферу, відповідно,— на одинадцятому і п'ятнадцятому місцях.

Нещодавно, зібравши всі ці претензії докупи, у Мінфіні побувала погоджувальна комісія Донецької облради. За словами І. Некрасова, вона зуміла переконати центральні органи влади, що Донеччині потрібно виділити коштів більше, ніж планувалося раніше.

Тож 28 липня сесія облради знову чекає на своє засідання міністра фінансів Г. П'ятаченка, щоб на тлі бюджетних проблем обговорити питання стосунків центральних органів влади з областю. Очевидно, що цього разу бюджет буде-таки затверджено, тим більше що члени погоджувальної комісії та Мінфін у принципі дійшли деякої згоди щодо нормативів відрахувань: Мінфін погодився збільшити відрахування Донецькій області.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Реклама

ЯК РОБИТИ МОЛОКО

Наші ноу-хау

Нещодавно викликав мене редактор і каже:

— Мерщій чеши в район і зроби матеріальчик про молоко.

Через кілька годин я прибув на молочнотоварну ферму передового господарства «Вперед». Там, на вигоні, побачив рогатих тварин, що гасали, як жеребці, й билися лобами, аж блискавки летіли.

— Що то у вас за корови такі жваві: замість того, щоб пастися, буцаються лобами і штиркаються рогами? — цікавлюсь.

— А це,— відповідає директор,— наша гордість...

«Яка гордість»,— не зрозумів я. Вим'я у цих корів ніби й не видно, то нічим і пишатися. Придивився ближче, а там... Словом, одразу зрозумів і вигукнув.

— Так то ж у вас бугаї?

— Авжеж,— посміхнувся до мене директор.— Товар на експорт.

— А корови?

— Навіщо нам корови,— відмахнувся шеф господарства.— Самі клопоти з ними. Нерентабельні вони. Дохнуть, не дояться, валюти не заробиш...

— А бугаї?!

— Е... бугаї,— хмикнув радгоспний керівник,— ви, мабуть, не розумієте кон'юнктури вільного ринку. Бугаїв ми будемо за валюту продавати в Іспанію, Бразилію для кориди. Знаєте, скільки коштує в Іспанії наш бугай — козак? Купу долярів! Вони там на аренах виступають...

— А молоко?! — насідаю я на директора.— У вас же радгосп молочарний?

— Шановний, — іронічно мовив він,— ви таки не в курсі щодо потреб світового ринку і особливостей світової конкуренції. За кордоном попиту на молоко немає — на дорогу виливають... А бугаї — інша річ, тільки давай!

— А валюту куди? — присікуюся до молочного керівника.

— Як куди,— не зрозумів він мене,— купимо кілька «Тойот» і «Мерседесів». Треба нашу економіку підносити до світових масштабів. Що то нині за директор без «Мерседеса»?

— А молоко?! — не вгавав я.

— Цю проблему ми зараз теж вивчаємо,— заспокоїв він мене.— Але у нас є ще деякі труднощі. Для того щоб корова давала молоко, її треба ганяти на пашу...

— Треба,— погодився я,— який ідіот буде вам доїтися, коли його не годувати.

— А де пастухи? — посміхнувся він,— всі до міста накивали п'ятами. До того ж треба заготовляти сіно, а техніки — зась. Мільйони вимагають за поганеньку косарку. Потрібен фураж, а його чортма. Пробували березовим гіллям наших корівок годувати, так наші годувальниці ноги повідкидали. І ми вирішили піти іншим шляхом — запропонувати нашому уряду ноу-хау...

— Яке ноу-хау?! — не допетрав я.

— Застосувати в нашій країні нову технологію одержання молока.

— І в нас буде молоко? — розгубився я.

— Буде молоко, буде,— поплескав він мене по плечу.— Вироблятимемо молоко в... самогонних апаратах...

— У самогонних?! — отетеріло подивився я на керівника радгоспу.

— І не сумнівайтеся,— запевнив він.— Ви знаєте, скільки в нашій державі самогонних апаратів? Запевняю вас — самі заллємося молоком, ще й експорт поставлятимемо.

Юрій КРАСНОЩОК.

Всьо чотко

ТРЕБА СКОРОЧУВАТИ

Працювати нікому. Всі — начальники. Треба скорочувати. А кого? Коли всі свої. Мовчана? Начальника відділу перспективного розвитку? Варто б. Від його відділу ні розвитку, ні перспективи. Стримує «Тойота». Престижного кольору. Мовчанові її подарував тесть. Мовчана мені подарувала доля. Погодьтеся, це ж ким треба бути, щоб відмовитись від безплатного комфорту?

Може... Тасю Степанівну? Начальника відділу із загальних питань? Таки слід. Вона з конкретними питаннями не знає що робити. А хто формуватиме громадську думку про мою незамінність?..

Вони, мої соратники, відчули небезпеку заздалегідь. Активізувалися. Як мурахи на дощ. Спрацювала захисна реакція.

Мовчан уже не відпрошується з роботи по пальне, по запчастини. Цілий день під вікнами мого кабінету бібікає. Нагадує, що я втрачу в разі його скорочення.

Тася Степанівна форсує формування громадської думки: «Ой, коли б не Денис Денисович.., усі пропали б. Геть усе на ньому тримається. Ніхто працювати не хоче. Лише він б'ється, мов риба об лід».

Лестить, звичайно. Нахабно лестить. Та мені приємно. Ось і мізкуй: кого скорочувати. Ігоря? Начальника інформаційного бюро? Цього чіпати не можна. Син мого начальника. Я його сам боюсь.

Є в мене ще один. Недоторканний. Його вже скоротили свого часу. Там... Посадили до нас. Сидить. Спиною до всіх. Ні за що не відповідає, ніким не керує. Начальник узагалі. Начальник на посиденьках. Сидить, чекає. Раптом там... або щось зміниться, або хтось звільниться.

А ви кажете: «Треба скорочувати!..» Сам знаю, що треба. А кого?..

Микола ВОЗІЯНОВ.

Харків.

Міні-проза

БІЛЬШЕ НЕ БУДЕМО

— Вибачте, Іване Петровичу, дозвольте ввійти?

— Заходьте, сідайте!

— Щиро дякую!.. Прошу пробачення, але справа в тому, що я... що вони... що ми... Але я не винен, чесне слово, просто в мене така робота!

— Ах, так, я ж повинен заплатити податок, скільки?

— Клянусь, Іване Петровичу, рідний, вибачте ради Бога, ви ж знаєте, як ми вас поважаємо, цінуємо, любимо!

— Знаю, я запитую, скільки я повинен заплатити?

— Десять купонів, але ви не турбуйтесь, будь ласка, тут...

— Будь ласка, ось підпис, а ось 10 купонів, а це що таке?

— Це компенсація за моральні і матеріальні збитки, яких ми вам завдали своїм оподаткуванням, хай нам грець! Тут всього три тисячі двісті сімдесят чотири карбованці, але ви ж знаєте — яка у нас бідна організація!

— А що це за лантух?

— Це свіжина. Ми з цього приводу свиню вчора закололи, так що вже не осудіть, будь ласка... а в тому мішку кури, а там кролики, а в іншому капуста, помідорчики, баклажани. Так що дуже вам за все дякуємо, ще раз нас вибачте, ми більше не будемо!

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Почуте мимохідь

ОХОРОНЕЦЬ

Чоловік передчасно повернувся з відрядження і застав вдома якогось молодика.

— Це хто? — запитує дружину.

— А це я найняла охоронця з бюро.

— І від чого ж він тебе охороняє?

— Від спокуси.

ДОСИТЬ ПИТИ

Два куми довго сиділи в чайній, випивали.

— Давай, Пилипе, ще по одній перехилимо, — пропонує Кіндрат.

— Е-е, куме,— крутить головою Пилип,— мабуть, досить уже пити.

— А що, нутро не приймає? — допитується Кіндрат.

— Та ні, нутро ще приймає, а от руки... Ніяк чаркою до рота не втраплю — все веду до вуха...

ЧОРТЗНА-ЩО

Було це до війни. Перебрався Іван з села в місто і дуже скоро одержав квартиру.

Якось зайшов до нього земляк, а Іван і хвалиться:

— Оце, як бачиш, коридор... Тут ми роздягаємось, вішаємо одежу... Оце — ванна, можна покупатися... А оце,— завів земляка до туалету,— чортзна-що: сіпнеш за ланцюжок — вода летить, як несамовита. Руки помити встигнеш, а писок — ні...

Надіслав Олександр ГАМАНІН.

Жарт номера

— Віддай рушницю, а ми тобі безпеку гарантуємо!

Мал. Володимира ЗАЙЦЯ.

Радощі економії

РОЗКІШНЕ ЖИТТЯ

Борис з хвилюванням зайшов в магазин, відчуваючи щось дуже подібне до страху перед космічною величиною цін. Якщо класики роз'яснювали питання «Що робити?», то він банальне — «Що купити?». Перш за все лише необхідне для життя, а на решті суворо заощаджувати.

Найперше заощадив на хлібі. Замість цілого буханця купив половину. Так, 24 купони залишилися в кишені. Принагідно згадав, як у народі розшифровують слово «Купон» — комуністична українська партія обдурила народ.

Молоко взяв у півлітровій пляшці — так вигідніше. Далі треба було купити сірників, бо вогонь — це життя. Виявилось, що й вони для багатьох вже стали предметом розкоші, бо коштували 17 купонів. На жаль, півкоробки не продавали. Борис вирішив жити розкішно — заплатив за цілу. На дорогій каві знову заощадив, і його довго гріла думка про невитрачені 700 купонів. Презирливо глянув на ціну (1800 крб.) чаю і пройшов мимо, радіючи можливості обійтись. Адже чай можна замінити сушеною кропивою.

Але ж треба хоча б трохи ковбаси. Ого, дві тисячі карбованців! Борис зловтішно подумав, що магазин не дочекається прибутку з його кишені. Так само заощадив 2000 купонів й на маслі. Цього було замало, і він заходився заощаджувати далі.

Зайшов до промтоварної крамниці. Тут збагатився одразу аж на сорок тисяч! Не купив собі куртки. Скептично глянув на шкарпетки за 450 карбованців і на свої ноги в босоніжках. Нічого, діри поки що лише на пальцях, п'ятами ще не світить. Швиденько залишив магазин, бо час їхати на футбол. Спочатку мав намір скористатися таксі, але біс економії не відпускав. І Борис, не чекаючи на автобус, пішов, з насолодою намацуючи в кишені заощаджені купони.

Перед стадіоном зам'явся, як футболіст перед пробиттям пенальті, і вирішив не «пробивати». Краще дивитися безплатно — по телевізору. Вдома увімкнув телевізор, та спокуса заощаджувати взяла своє. Навіщо марно витрачати електроенергію? Про результат матчу можна і в газеті прочитати. Або у колег запитати. А щоб лічильник зовсім зупинився, спати ліг рано.

Подумки підрахував заробіток в самого себе. За день набігло п'ятдесят тисяч заощаджених купонів. Якщо він завтра не купить авто, то заощадить кілька мільйонів!!!

Засинав Борис щасливим мільйонером, дарма, що платня в нього — аж дві мінімальні зарплати. Бо ніхто не здатен позбавити людину радощів заощаджування.

Василь БАБІЙ.

Івано-Франківська область.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 789.249.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0312139.

1, 4, 5, 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».